

Λεωφόρος Εθνικής Αντιστάσεως 41, 142 34 Νέα Ιωνία
www.eoppep.gr

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΤΩΝ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΩΝ - ΜΕΝΤΟΡΩΝ

Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό αναπτύχθηκε στο πλαίσιο του έργου «Επικαιροποίηση του Επαγγελματικού Περιγράμματος του Εκπαιδευτή Ενηλίκων ΔΒΜ συμπεριλαμβανομένης της ανάπτυξης πλαισίου σπονδυλωτού προγράμματος εκπαίδευσης Εκπαιδευτών με στόχο την πιστοποίηση της εκπαιδευτικής επάρκειας» (Αρ. Διακήρυξης 36 Α /2011), από Ένωση Φορέων με συντονιστή το ΙΝ.Ε. της Γ.Σ.Ε.Ε. και μέλη Ε.Α.Π. – Ι.Μ.Ε. Γ.Σ.Ε.Β.Ε.Ε. – Κ.ΑΝ. ΕΠ. Γ.Σ.Ε.Ε.

 <p>ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ</p>	 <p>ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ "ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ"</p> <p>ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ</p>	 <p>ΕΣΠΑ 2007-2013 ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ</p>
<p>Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης</p> <p>ΕΝΔΙΑΜΕΣΟΣ ΦΟΡΕΑΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ: ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ» ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ, ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ</p>		

Το έργο με τίτλο: «ΕΝΙΑΙΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΩΝ ΕΝΗΛΙΚΩΝ Δ.Β.Μ.» υλοποιείται μέσω του Ε.Π. «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού» με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο – Ε.Κ.Τ.) και Εθνικών πόρων. Ενδιάμεσος Φορέας Διαχείρισης του έργου είναι η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Ε.Π. «Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση» του Υπουργείου Πολιτισμού Παιδείας και Θρησκευμάτων

Μήνυμα του Προέδρου του Δ.Σ. του Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π.

Αγαπητές και αγαπητοί υποψήφιοι Αξιολογητές,

Ο Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. στο πλαίσιο της αποστολής του διοργανώνει, μεταξύ άλλων, σεμινάριο για την προετοιμασία αξιολογητών, οι οποίοι συμμετέχουν στη διαδικασία πιστοποίησης Εκπαιδευτών Ενηλίκων της μη Τυπικής και Άτυπης Εκπαίδευσης. Ο Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. σας εύχεται ένα δημιουργικό σεμινάριο και ελπίζει πως θα σας έχει συνεργάτιδες και συνεργάτες του στο μεγάλο έργο της Πιστοποίησης.

Ν. Ιωνία, Ιούλιος 2015

Ο Πρόεδρος του Δ.Σ. του Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π.

Βασίλειος Δαγδιλέλης

**ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΩΝ - ΜΕΝΤΟΡΩΝ**

Επιμέλεια: ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΟΥΛΑΟΥΖΙΔΗΣ
Κριτικός αναγνώστης: ΑΛΕΞΗΣ ΚΟΚΚΟΣ

2012

Πρόλογος

Η προσπάθεια για τη συστηματική πιστοποίηση των εκπαιδευτών ενηλίκων που απασχολούνται τόσο σε προγράμματα συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης όσο και σε προγράμματα γενικής εκπαίδευσης ενηλίκων έχει ξεκινήσει στη χώρα μας από το 2002.

Μέχρι σήμερα έχουν πραγματοποιηθεί πολλά προγράμματα εκπαίδευσης εκπαιδευτών από διάφορους φορείς, όπως για παράδειγμα το πρώην Εθνικό Κέντρο Πιστοποίησης, η Γενική Γραμματεία Δια Βίου Μάθησης, το Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης, το Ινστιτούτο Μικρών Επιχειρήσεων της ΓΣΕΒΕΕ και το Ινστιτούτο Εργασίας της ΓΣΕΕ.

Ανάμεσα σε αυτά ξεχωριστή θέση, από άποψη συμμετοχής και καινοτομίας, έχει το μικτό πρόγραμμα (συμβατικής και εξ αποστάσεως εκπαίδευσης) των 300 ωρών που σχεδιάστηκε από το ΕΚΕΠΙΣ το 2003 και υλοποιήθηκε την περίοδο 2006 - 2009. Το πρόγραμμα αυτό, στο οποίο συμμετείχαν με επιτυχία γύρω στα 8.500 άτομα, ήταν η πρώτη συστηματική και ολοκληρωμένη προσπάθεια εκπαίδευσης και πιστοποίησης των εκπαιδευτών ενηλίκων στη χώρα μας. Ανάλογη συμμετοχή είχε και το μικτό πρόγραμμα των 100 ωρών της Γενικής Γραμματείας Δια Βίου Μάθησης, στο οποίο συνολικά έχουν συμμετάσχει περίπου 6.000 υποψήφιοι εκπαιδευτές ενηλίκων.

Για όλα αυτά τα προγράμματα έχει δημιουργηθεί εκπαιδευτικό υλικό πολλών σελίδων. Στο υλικό αυτό υπάρχουν κείμενα θεωρητικής όσο και πρακτικής φύσης τα οποία συνεχίζουν να είναι απολύτως επίκαιρα. Από την άλλη πλευρά, όπως είναι φυσικό, μεταξύ των διαφόρων αυτών εκπαιδευτικών υλικών υπάρχουν και πολλά κοινά στοιχεία.

Για τις ανάγκες της νέας αυτής συνολικής και ενιαίας προσπάθειας εκπαίδευσης και πιστοποίησης των εκπαιδευτών ενηλίκων κρίναμε σκόπιμο να αξιοποιήσουμε το υφιστάμενο εκπαιδευτικό υλικό, αναγνωρίζοντας με αυτόν τον τρόπο τόσο την προσπάθεια όλων των προαναφερόμενων φορέων όσο και το συγγραφικό έργο των εκάστοτε συντελεστών.

Ωστόσο, υπάρχουν και κάποια νέα δεδομένα. Ο σχεδιασμός της εκπαίδευσης και της πιστοποίησης των εκπαιδευτών ενηλίκων στηρίζεται πλέον σε μια σειρά από Κύριες Επαγγελματικές Λειτουργίες (στο εξής ΚΕΛ) του επαγγελματικού περιγράμματος του εκπαιδευτή ενηλίκων, οι οποίες με τη σειρά τους αναλύονται σε Επιμέρους Επαγγελματικές Λειτουργίες στο εξής (ΕΕΛ) και αντίστοιχες Επαγγελματικές Εργασίες (στο εξής ΕΕ).

Στους παρακάτω πίνακες μπορείτε να δείτε αναλυτικά τις λειτουργίες αυτές:

ΚΕΛ 1	ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ (ΕΕΛ)	ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ (ΕΕ)
<p>Σχεδιάζει, οργανώνει και προετοιμάζει την παρέμβασή του με βάση τις θεωρίες μάθησης ενηλίκων, τις εκπαιδευτικές πολιτικές, το κοινωνικό-οικονομικό πλαίσιο και τις ανάγκες του πληθυσμού στόχου.</p>	<p>ΕΕΛ 1.1: Αναγνωρίζει, παρακολουθεί και συμβουλευτεί τις βασικές θεωρίες εκπαίδευσης και μάθησης των ενηλίκων ώστε να προσαρμόζει την παρέμβασή του στις προϋποθέσεις αποτελεσματικής μάθησης των ενηλίκων εκπαιδευομένων.</p>	<p>ΕΕ 1.1.1: Αναγνωρίζει τις βασικές θεωρητικές προσεγγίσεις της εκπαίδευσης ενηλίκων.</p>
		<p>ΕΕ 1.1.2: Ενημερώνεται για τις εξελίξεις στις βασικές θεωρίες της εκπαίδευσης ενηλίκων.</p>
		<p>ΕΕ 1.1.3: Προσαρμόζει την κατά περίπτωση εκπαιδευτική του παρέμβαση με βάση τα χαρακτηριστικά της εκπαιδευόμενης ομάδας.</p>
	<p>ΕΕΛ 1.2: Οργανώνει και προετοιμάζει την παρέμβασή του με βάση τις ευρωπαϊκές και εθνικές εκπαιδευτικές πολιτικές και δράσεις στα πεδία της γενικής εκπαίδευσης ενηλίκων και της συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης.</p>	<p>ΕΕ 1.2.1: Ενημερώνεται και παρακολουθεί τους βασικούς άξονες των εθνικών πολιτικών στους τομείς της γενικής εκπαίδευσης ενηλίκων και της συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης.</p>
		<p>ΕΕ 1.2.2: Ενημερώνεται και παρακολουθεί βασικούς άξονες των ευρωπαϊκών πολιτικών στους τομείς της γενικής εκπαίδευσης ενηλίκων και της συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης.</p>
		<p>ΕΕ 1.2.3: Σχεδιάζει την εκπαιδευτική του παρέμβαση λαμβάνοντας υπόψη τα κατά περίπτωση σχετικά στοιχεία των εθνικών και ευρωπαϊκών πολιτικών.</p>
	<p>ΕΕΛ 1.3: Αναγνωρίζει το κοινωνικό, οικονομικό και πολιτισμικό περιβάλλον, διερευνά, αποτυπώνει και ενσωματώνει στον εκπαιδευτικό σχεδιασμό τις ανάγκες της κοινωνίας και της οικονομίας καθώς και τα προσωπικά χαρακτηριστικά, τα ενδιαφέροντα και τις ανάγκες του πληθυσμού στόχου.</p>	<p>ΕΕ 1.3.1: Ενημερώνεται για τις εξελίξεις στο κοινωνικό, οικονομικό και πολιτισμικό περιβάλλον για τα δικά του αντικείμενα μάθησης.</p>
		<p>ΕΕ 1.3.2: Εντοπίζει τις εκπαιδευτικές ανάγκες για τα αντικείμενα μάθησης με βάση τις εξελίξεις στο κοινωνικό, οικονομικό και πολιτισμικό περιβάλλον.</p>
		<p>ΕΕ 1.3.3: Αναπροσαρμόζει σε διαρκή βάση το περιεχόμενο των αντικειμένων μάθησης σε συνάρτηση με τις κατά περίπτωση εκπαιδευτικές ανάγκες.</p>
	<p>ΕΕΛ 1.4: Σχεδιάζει και οργανώνει την εκπαιδευτική διεργασία για το κάθε επιμέρους αντικείμενο μάθησης.</p>	<p>ΕΕ 1.4.1: Θέτει σκοπό και επιμέρους στόχους για τις διδακτικές ενότητες.</p>
		<p>ΕΕ 1.4.2: Αναπτύσσει την εκπαιδευτική του παρέμβαση σε ενότητες και υποενότητες.</p>
		<p>ΕΕ 1.4.3: Επιλέγει τις κατά περίπτωση κατάλληλες εκπαιδευτικές τεχνικές.</p>

ΚΕΛ 2	ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ (ΕΕΛ)	ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ (ΕΕ)
Υλοποιεί την εκπαιδευτική του παρέμβαση συντονίζοντας την εκπαιδευόμενη ομάδα	<p>ΕΕΛ 2.1: Αναγνωρίζει και διαπραγματεύεται τις ανάγκες της εκπαιδευόμενης ομάδας συνυπολογίζοντας τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του εκπαιδευτικού έργου και το αντικείμενο της μάθησης.</p>	<p>ΕΕ 2.1.1: Παρουσιάζει το περιεχόμενο της παρέμβασής στην εκπαιδευόμενη ομάδα.</p>
		<p>ΕΕ 2.1.2: Ενθαρρύνει τη διατύπωση προτάσεων και την κριτική αποτίμηση των στόχων από τα μέλη της εκπαιδευόμενης ομάδας.</p>
		<p>ΕΕ 2.1.3: Προωθεί την ενεργό συμμετοχή της εκπαιδευόμενης ομάδας στη διαμόρφωση του περιεχομένου της παρέμβασής.</p>
	<p>ΕΕΛ 2.2: Θέτει τους βασικούς εκπαιδευτικούς στόχους και διαπραγματεύεται την υλοποίησή τους λαμβάνοντας υπόψη τις προϋποθέσεις αποτελεσματικής μάθησης των ενηλίκων.</p>	<p>ΕΕ 2.2.1: Διερευνά τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της κατά περίπτωση εκπαιδευόμενης ομάδας.</p>
		<p>ΕΕ 2.2.2: Προσαρμόζει τη γενική στοχοθεσία της ενότητας στα χαρακτηριστικά της εκπαιδευόμενης ομάδας.</p>
		<p>ΕΕ 2.2.3: Παρουσιάζει και διαπραγματεύεται τον σκοπό και τους επιμέρους στόχους.</p>
	<p>ΕΕΛ 2.3: Γνωρίζει να αναπτύσσει τις διεργασίες και να εφαρμόζει τις βασικές αρχές δυναμικής της εκπαιδευόμενης ομάδας. Συντονίζει, συμβουλεύει (mentoring), υποστηρίζει και διευκολύνει (facilitate) τους/τις εκπαιδευόμενους/ες.</p>	<p>ΕΕ 2.3.1: Αξιοποιεί τα τρία επίπεδα συναλλαγής κατά την εκπαιδευτική διεργασία (άτομο, υποομάδα, ολομέλεια).</p>
		<p>ΕΕ 2.3.2: Προετοιμάζει και εντάσσει βιωματικές ασκήσεις σε συνάρτηση με το περιεχόμενο της παρέμβασής.</p>
		<p>ΕΕ 2.3.3: Υποστηρίζει την ανάπτυξη των εκπαιδευομένων διασυνδέοντας την παρέμβαση με το ευρύτερο κοινωνικο-οικονομικό πλαίσιο.</p>
	<p>ΕΕΛ 2.4: Αναπτύσσει τις βασικές και οριζόντιες / κοινωνικές ικανότητες των εκπαιδευομένων.</p>	<p>ΕΕ 2.4.1: Επιλέγει τις βασικές και οριζόντιες/κοινωνικές ικανότητες που συνδέονται με το περιεχόμενο της παρέμβασής</p>
		<p>ΕΕ 2.4.2: Ενθέτει στην παρέμβαση δραστηριότητες κατάλληλες για την ανάπτυξη και ενδυνάμωση συγκεκριμένων βασικών και οριζόντιων/κοινωνικών ικανοτήτων.</p>
		<p>ΕΕ 2.4.3: Αποτιμά το βαθμό ανάπτυξης αυτών των ικανοτήτων.</p>
<p>ΕΕΛ 2.5: Διαχειρίζεται την ετερογένεια σε ομάδες εκπαιδευομένων και διασφαλίζει την ισότιμη συμμετοχή των μελών ευπαθών κοινωνικών ομάδων.</p>	<p>ΕΕ 2.5.1: Αναγνωρίζει τα βασικά χαρακτηριστικά και τις ανάγκες των μελών ευπαθών κοινωνικών ομάδων</p>	
	<p>ΕΕ 2.5.2: Αναπτύσσει το περιεχόμενο της παρέμβασής λαμβάνοντας υπόψη την ετερογένεια στις ομάδες εκπαιδευομένων</p>	

		ΕΕ 2.5.3: Διαμορφώνει τις συνθήκες ισότιμης συμμετοχής όλων των μελών της εκπαιδευόμενης ομάδας
--	--	--

ΚΕΛ 3	ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ (ΕΕΛ)	ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ (ΕΕ)	
<p>Υλοποιεί την εκπαιδευτική του παρέμβαση εφαρμόζοντας ενεργητικές μεθόδους μάθησης και ενθαρρύνοντας το διάλογο και την κριτική σκέψη. Αξιολογεί και ανατροφοδοτεί την επαγγελματική του πρακτική.</p>	<p>ΕΕΛ 3.1: Εφαρμόζει τις βασικές μεθόδους και τεχνικές εκπαίδευσης ενηλίκων με έμφαση σε όσες προωθούν την ενεργή συμμετοχή.</p>	<p>ΕΕ 3.1.1: Επιλέγει τις εκπαιδευτικές τεχνικές που προωθούν την ενεργό συμμετοχή των εκπαιδευομένων, σε συνάρτηση με τα χαρακτηριστικά τους και το περιεχόμενο της παρέμβασης.</p>	
		<p>ΕΕΛ 3.2: Οργανώνει και διευκολύνει τον ισότιμο / δημοκρατικό διάλογο και ενθαρρύνει την κριτική σκέψη.</p>	<p>ΕΕ 3.1.2: Εφαρμόζει τις εκπαιδευτικές τεχνικές λαμβάνοντας υπόψη τις βασικές τους προδιαγραφές και τα βήματα εφαρμογής.</p>
			<p>ΕΕ 3.1.3: Προωθεί την αυτομόρφωση και την ανάπτυξη ικανοτήτων μάθησης στους εκπαιδευόμενους.</p>
	<p>ΕΕ 3.2.1: Συνεργάζεται με τους εκπαιδευόμενους και προωθεί την ενεργό συμμετοχή τους σε όλα τα βήματα της παρέμβασης.</p>		
	<p>ΕΕΛ 3.3: Γνωρίζει τις προδιαγραφές και επιμελείται τη διαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού, τη χρήση των εποπτικών μέσων και τη διαχείριση του εκπαιδευτικού χώρου.</p>	<p>ΕΕ 3.2.2: Οργανώνει την παρέμβαση κατά τρόπο που να αναδεικνύεται ο σεβασμός στις απόψεις όλων των εκπαιδευομένων.</p>	<p>ΕΕ 3.2.3: Ενθέτει στην παρέμβαση δραστηριότητες που προωθούν την ανάπτυξη της κριτικής σκέψης.</p>
			<p>ΕΕ 3.3.1: Αναπτύσσει και προσαρμόζει εκπαιδευτικό υλικό.</p>
			<p>ΕΕ 3.3.2: Αξιοποιεί και προσαρμόζει τον χώρο της εκπαίδευσης κατά τρόπο ώστε να εξυπηρετείται η στοχοθεσία της παρέμβασης.</p>
	<p>ΕΕΛ 3.4: Αξιολογεί την εκπαιδευτική του παρέμβαση (αυτοαξιολόγηση), ανατροφοδοτεί την επαγγελματική του πρακτική και οργανώνει τη διαρκή βελτίωση και αυτοανάπτυξή του παρακολουθώντας τις εξελίξεις στο επιστημονικό του πεδίο και στο πεδίο της εκπαίδευσης ενηλίκων.</p>	<p>ΕΕ 3.3.3: Χειρίζεται τα εποπτικά μέσα και τα αξιοποιεί σε συνάρτηση με το περιεχόμενο και τους στόχους της παρέμβασης.</p>	<p>ΕΕ 3.4.1: Διαμορφώνει και χρησιμοποιεί εργαλεία για την αυτοαξιολόγηση της παρέμβασης.</p>
			<p>ΕΕ 3.4.2: Συντάσσει εκθέσεις και αναφορές προς το φορέα υλοποίησης του προγράμματος</p>
			<p>ΕΕ 3.4.3: Οργανώνει, καταγράφει και αξιοποιεί τα στοιχεία της αυτοαξιολόγησης για τη βελτίωση της πρακτικής του.</p>
			<p>ΕΕ 3.4.4: Συνεργάζεται με φορείς, δίκτυα εκπαιδευτών ενηλίκων και με επαγγελματικούς φορείς.</p>

	ΕΕ 3.4.5: Παρακολουθεί τις επιστημονικές και επαγγελματικές εξελίξεις στο πεδίο της εκπαίδευση ενηλίκων και φροντίζει για τη συνεχή αυτοανάπτυξή του μετέχοντας σε συνέδρια, σεμινάρια, προγράμματα αυτομόρφωσης κ.ά..
--	---

Με βάση τις παραπάνω επαγγελματικές λειτουργίες και εργασίες διαμορφώθηκε ένα σπονδυλωτό σύστημα ενότητων (modular system) το οποίο ανταποκρίνεται σε μια σειρά από διαφορετικές διαδρομές πιστοποίησης των εκπαιδευτών ενηλίκων. Οι διαδρομές αυτές αναπτύχθηκαν λαμβάνοντας υπόψη το σύνολο των μαθησιακών αποτελεσμάτων των μέχρι σήμερα υλοποιημένων προγραμμάτων εκπαίδευσης εκπαιδευτών. Στον παρακάτω πίνακα μπορείτε να δείτε τους σπόνδλους αυτούς:

<u>Σπόνδυλος 1</u> Σχεδιασμός, οργάνωση και προετοιμασία του εκπαιδευτικού έργου
1.1 Οι αρχές και το θεωρητικό πλαίσιο της εκπαίδευσης ενηλίκων και η εφαρμογή τους στην πράξη.
1.2 Οι εκπαιδευτικές πολιτικές στα πεδία της επαγγελματικής κατάρτισης και της γενικής εκπαίδευσης ενηλίκων και οι επιδιώξεις του εκπαιδευτικού φορέα.
1.3 Η διερεύνηση των εκπαιδευτικών αναγκών της οικονομίας και της κοινωνίας και η διασύνδεση τους με την εκπαιδευτική παρέμβαση.
1.4 Η διερεύνηση των εκπαιδευτικών αναγκών και ενδιαφερόντων των εκπαιδευομένων και η διασύνδεση τους με την εκπαιδευτική παρέμβαση
1.5 Ο σχεδιασμός και η οργάνωση του εκπαιδευτικού έργου: αρχές και μέθοδοι
<u>Σπόνδυλος 2</u> Διαπραγμάτευση των αναγκών και συντονισμός της εκπαιδευόμενης ομάδας.
2.1 Η διερεύνηση, αναγνώριση και διαπραγμάτευση των εκπαιδευτικών αναγκών και ενδιαφερόντων μέσα στη διδακτική αίθουσα.
2.2 Η προσαρμογή της εκπαιδευτικής παρέμβασης στις προϋποθέσεις αποτελεσματικής μάθησης των ενηλίκων.
2.3 Η δυναμική και ο συντονισμός της εκπαιδευόμενης ομάδας.

2.4 Η ανάπτυξη των βασικών και των οριζόντιων-κοινωνικών ικανοτήτων στο πλαίσιο της εκπαίδευσης ενηλίκων.
2.5 Η διαχείριση της ετερογένειας των εκπαιδευομένων, η αξιοποίησή της για τον εμπλουτισμό της εκπαιδευτικής διεργασίας και η ισότιμη συμμετοχή των μελών ευπαθών κοινωνικών ομάδων.
<u>Σπόνδυλος 3</u>
Εφαρμογή εκπαιδευτικών μεθόδων και τεχνικών. Αυτοαξιολόγηση του εκπαιδευτή ενηλίκων.
3.1 Η εφαρμογή εκπαιδευτικών μεθόδων και τεχνικών.
3.2 Η ενθάρρυνση και διευκόλυνση του διαλόγου και της κριτικής σκέψης στην εκπαίδευση ενηλίκων.
3.3 Η διαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού, η χρήση των εποπτικών μέσων και η διαχείριση του χώρου.
3.4 Η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου, η αυτοαξιολόγηση και η συνεχής βελτίωση του εκπαιδευτή ενηλίκων

Για να ικανοποιηθούν οι μαθησιακοί στόχοι όλων των συστατικών στοιχείων των παραπάνω σπονδύλων, εξετάσαμε το σύνολο του εκπαιδευτικού υλικού, το οποίο έχει γραφεί μέχρι σήμερα για προγράμματα εκπαίδευσης εκπαιδευτών. Για κάθε υποσπόνδυλο προσπαθήσαμε να εντοπίσουμε τα καταλληλότερα κείμενα και επιπρόσθετα προτείνουμε εναλλακτικές επιλογές κειμένων.

Τα κείμενα αυτά τα συμπληρώσαμε με νέο υλικό μελέτης, σε όσες περιπτώσεις κρίναμε ότι χρειαζόταν εμπλουτισμός με τις τρέχουσες εξελίξεις στο πεδίο της εκπαίδευσης ενηλίκων. Επιπρόσθετα, προτείνουμε και την προαιρετική μελέτη ορισμένων κειμένων με ιδιαίτερη σημασία. Με αυτή τη συλλογιστική διαμορφώθηκε η παρούσα συλλογή κειμένων που αποτελεί το προτεινόμενο εκπαιδευτικό υλικό για την εκπαίδευση των υποψηφίων προς πιστοποίηση εκπαιδευτών ενηλίκων.

Προφανώς, η συλλογή αυτή έχει μια δυναμική διάσταση, με την έννοια ότι στο μέλλον είναι δυνατό να επικαιροποιηθεί με επιπλέον κείμενα που θα αποτυπώνουν τις εκάστοτε εξελίξεις και προόδους στο πεδίο της εκπαίδευσης ενηλίκων στη χώρα μας.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ

		Τίτλος περιεχόμενου	Έκταση
Υποσπόνδυλος 1.1	Βασικό εκπαιδευτικό υλικό	Κουλαουζίδης, Γ. (2011). Πρόγραμμα εκπαίδευσης εκπαιδευτών Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης. Εκπαιδευτικό Υλικό Εκπαίδευσης Εκπαιδευτών. Τεύχος Α'. Θεωρητικό μέρος. Αθήνα: ΕΚΔΔΑ.	76 σελίδες
Υποσπόνδυλος 1.2	Βασικό εκπαιδευτικό υλικό	Καραλής, Θ. (2003). Κεφάλαιο 1: Κοινωνικο-οικονομικές και πολιτισμικές διαστάσεις της εκπαίδευσης ενηλίκων. Εκπαιδευτικό Υλικό Εκπαίδευσης Εκπαιδευτών ΣΕΚ. Τόμος Ι. Αθήνα: ΕΚΕΠΙΣ.	36 σελίδες
		Παπαγεωργίου, Η. (2011). Κεφάλαιο 2: Το πεδίο της Δια Βίου Εκπαίδευσης στην Ελλάδα. Εκπαιδευτικό Υλικό Εκπαίδευσης Εργαζομένων στην Εκπαίδευση Ενηλίκων Αθήνα: Ινστιτούτο Εργασίας / ΓΣΕΕ.	15 σελίδες
		Αιτιολογική έκθεση του νόμου 3879/2010	11 σελίδες
		CEDEFOP. (2011). Ενημερωτικό Σημείωμα: Διαμορφώνοντας τη διά βίου μάθηση: η αξιοποίηση των κοινών ευρωπαϊκών εργαλείων και αρχών. Θεσσαλονίκη: CEDEFOP.	4 σελίδες
		Φωτόπουλος, Ν. & Γούλας, Χ. (2010). Η πιστοποίηση και αναγνώριση προσόντων στο επίκεντρο της ευρωπαϊκής εκπαιδευτικής πολιτικής. Στο Καραλής, Θ. (επιμ.). Δια Βίου Μάθηση και Πιστοποίηση. Αθήνα: ΙΝΕ-ΓΣΕΕ.	17 σελίδες
	Προαιρετικό εκπαιδευτικό υλικό	Αιτιολογική έκθεση του νόμου 3369/2005	5 σελίδες
	Συμπληρωματικό κείμενο σύγκρισης νόμων 3369/2005 και 3879/2010	5 σελίδες	
Υποσπόνδυλος 1.3	Βασικό εκπαιδευτικό υλικό	Καραλής, Θ. (2003). Κεφάλαιο 9: Ο ρόλος του εκπαιδευτή στη σύνδεση της κατάρτισης με την απασχόληση. Εκπαιδευτικό Υλικό Εκπαίδευσης Εκπαιδευτών ΣΕΚ. Τόμος ΙΙΙ. Αθήνα: ΕΚΕΠΙΣ.	20 σελίδες

	Προαιρετικό εκπαιδευτικό υλικό	CEDEFOP. (2011). Ενημερωτικό Σημείωμα: Τι να περιμένουμε όσον αφορά τις δεξιότητες στην ευρωπαϊκή αγορά εργασίας; Θεσσαλονίκη: CEDEFOP.	4 σελίδες
Υποσπόνδυλος 1.4	Βασικό εκπαιδευτικό υλικό	Καραλής, Θ. (2011). Η έννοια της εκπαιδευτικής ανάγκης & Η διερεύνηση των εκπαιδευτικών αναγκών (ενότητες 3.2 και 3.3). Στο Κεφάλαιο 3: Σχεδιασμός και οργάνωση προγραμμάτων. Εκπαιδευτικό Υλικό Εκπαίδευσης Εργαζομένων στην Εκπαίδευση Ενηλίκων Αθήνα: Ινστιτούτο Εργασίας / ΓΣΕΕ.	11 σελίδες
		Τσιμπουκλή, Α & Φίλιπς, Ν. (2010). Διερεύνηση των εκπαιδευτικών αναγκών των ενηλίκων εκπαιδευόμενων (ενότητα 1.1.4). Εκπαιδευτικό Υλικό Εκπαίδευσης Εκπαιδευτών. Αθήνα: Γενική Γραμματεία Δια Βίου Μάθησης.	4 σελίδες
Υποσπόνδυλος 1.5	Βασικό εκπαιδευτικό υλικό	Γιαννακοπούλου Ε. (2003). Κεφάλαιο 7: Σχεδιασμός διδακτικής ενότητας. Εκπαιδευτικό Υλικό Εκπαίδευσης Εκπαιδευτών ΣΕΚ. Τόμος ΙΙΙ. Αθήνα: ΕΚΕΠΙΣ.	29 σελίδες
	Εναλλακτικό εκπαιδευτικό υλικό	Τσιμπουκλή, Α & Φίλιπς, Ν. (2010). Σχεδιασμός Διδακτικής Ενότητας (κεφάλαια 3.1 & 3.2). Εκπαιδευτικό Υλικό Εκπαίδευσης Εκπαιδευτών. Αθήνα: Γενική Γραμματεία Δια Βίου Μάθησης.	23 σελίδες

Υποσπόνδυλος 2.1	Βασικό εκπαιδευτικό υλικό	Κόκκος, Α. (2003). Κεφάλαιο 4: Η εναρκτήρια συνάντηση. Εκπαιδευτικό Υλικό Εκπαίδευσης Εκπαιδευτών ΣΕΚ. Τόμος Ι. Αθήνα: ΕΚΕΠΙΣ.	39 σελίδες
	Εναλλακτικό εκπαιδευτικό υλικό	Τσιμπουκλή, Α & Φίλιπς, Ν. (2010). Η εναρκτήρια συνάντηση (κεφάλαιο 2.2). Εκπαιδευτικό Υλικό Εκπαίδευσης Εκπαιδευτών. Αθήνα: Γενική Γραμματεία Δια Βίου Μάθησης.	17 σελίδες
Υποσπόνδυλος 2.2	Βασικό εκπαιδευτικό υλικό	Κόκκος, Α. (2003). Κεφάλαιο 3: Χαρακτηριστικά των ενηλίκων εκπαιδευόμενων και προϋποθέσεις αποτελεσματικής μάθησης. Εκπαιδευτικό Υλικό Εκπαίδευσης Εκπαιδευτών ΣΕΚ. Τόμος Ι. Αθήνα: ΕΚΕΠΙΣ.	30 σελίδες
Υποσπόνδυλος 2.3	Βασικό εκπαιδευτικό υλικό	Πολέμη-Τοδούλου, Μ. (2003). Κεφάλαιο 10: Αξιοποίηση της διεργασίας της ομάδας στην εκπαίδευση ενηλίκων. Εκπαιδευτικό Υλικό Εκπαίδευσης Εκπαιδευτών ΣΕΚ. Τόμος ΙΙΙ. Αθήνα: ΕΚΕΠΙΣ.	119 σελίδες
Υποσπόνδυλος 2.4	Βασικό εκπαιδευτικό υλικό	Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (2007). <i>Οι Βασικές Ικανότητες για τη Διά Βίου Μάθηση - ένα ευρωπαϊκό πλαίσιο αναφοράς</i> . Διαθέσιμο στον ιστοτόπο: http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/publ/pdf/ll-learning/keycomp_el.pdf (ανάκτηση στις 20/2/2012)	16 σελίδες
		CEDEFOP (2011). <i>Στα νέα αναλυτικά προγράμματα σπουδών, κάθε εκπαιδευόμενος μετράει</i> . Ενημερωτικό σημείωμα. Διαθέσιμο στον ιστοτόπο: http://www.cedefop.europa.eu/EN/Files/9060_el.pdf (ανάκτηση στις 20/2/2012)	4 σελίδες
Υποσπόνδυλος 2.5	Βασικό εκπαιδευτικό υλικό	Θέμελη, Ο. (2010). Επιμόρφωση Εκπαιδευτών & Στελεχών για Ευάλωτες Κοινωνικά Ομάδες. Εκπαιδευτικό υλικό (κεφάλαια 2 & 3). Αθήνα: Γενική Γραμματεία Δια Βίου Μάθησης.	45 σελίδες
	Κείμενα για μελέτη κατά περίπτωση (ανάλογα	Μπαμπανέλου, Δ. (2003). <i>Εκπαιδευτικές τεχνικές για τους παλιννοστούντες-μετανάστες-πρόσφυγες</i> . Εκπαιδευτικό Υλικό Εκπαίδευσης Εκπαιδευτών ΣΕΚ. Τόμος ΙΙ. Αθήνα: ΕΚΕΠΙΣ.	16 σελίδες

με το ενδιαφέρον του κάθε εκπαιδευτή)	<p>Παπανδρέου, Π. (2003). <i>Εκπαιδευτικές τεχνικές για ενήλικους με ιστορικό κατάχρησης ψυχοτρόπων ουσιών</i>. Εκπαιδευτικό Υλικό Εκπαίδευσης Εκπαιδευτών ΣΕΚ. Τόμος II. Αθήνα: ΕΚΕΠΙΣ.</p>	16 σελίδες
	<p>Πολίτου, Ε. (2003). <i>Εκπαιδευτικές τεχνικές για τους τσιγγάνους</i>. Εκπαιδευτικό Υλικό Εκπαίδευσης Εκπαιδευτών ΣΕΚ. Τόμος II. Αθήνα: ΕΚΕΠΙΣ.</p>	22 σελίδες
	<p>Γκασούκα, Μ. & Δημητρούλη Π. (2003). <i>Εκπαιδευτικές τεχνικές για τους φυλακισμένους και αποφυλακισμένους</i>. Εκπαιδευτικό Υλικό Εκπαίδευσης Εκπαιδευτών ΣΕΚ. Τόμος II. Αθήνα: ΕΚΕΠΙΣ.</p>	14 σελίδες
	<p>Μόσχος, Γ. (2003). <i>Εκπαιδευτικές τεχνικές για νέους που αποχωρούν πρόωρα από την εκπαίδευση</i>. Εκπαιδευτικό Υλικό Εκπαίδευσης Εκπαιδευτών ΣΕΚ. Τόμος II. Αθήνα: ΕΚΕΠΙΣ.</p>	20 σελίδες
	<p>Οικονόμου, Μ. & Σταυρακοπούλου, Α. (2003). <i>Εκπαιδευτικές τεχνικές για άτομα με ειδικές ανάγκες (ΑΜΕΑ)</i>. Εκπαιδευτικό Υλικό Εκπαίδευσης Εκπαιδευτών ΣΕΚ. Τόμος II. Αθήνα: ΕΚΕΠΙΣ.</p>	21 σελίδες
	<p>Μάγος, Κ. (2003). <i>Εκπαιδευτικές τεχνικές για εκπαιδευόμενους από θρησκευτικές και πολιτισμικές μειονότητες</i>. Εκπαιδευτικό Υλικό Εκπαίδευσης Εκπαιδευτών ΣΕΚ. Τόμος II. Αθήνα: ΕΚΕΠΙΣ.</p>	17 σελίδες

Υποσπόνδυλος 3.1	Βασικό εκπαιδευτικό υλικό	Κόκκος, Α. (2003). Κεφάλαιο 5: Εκπαιδευτικές τεχνικές. Εκπαιδευτικό Υλικό Εκπαίδευσης Εκπαιδευτών ΣΕΚ. Τόμος Ι. Αθήνα: ΕΚΕΠΙΣ.	45 σελίδες
	Κείμενα για μελέτη κατά περίπτωση (ανάλογα με το ενδιαφέρον του κάθε εκπαιδευτή)	Κουλαουζίδης, Γ. (2003) Εκπαιδευτικές τεχνικές στο θεματικό πεδίο «αγροτικά». Εκπαιδευτικό Υλικό Εκπαίδευσης Εκπαιδευτών ΣΕΚ. Τόμος ΙΙ. Αθήνα: ΕΚΕΠΙΣ.	18 σελίδες
		Κοσιώνη, Α. (2003). Εκπαιδευτικές τεχνικές στο θεματικό πεδίο «υγεία-πρόνοια». Εκπαιδευτικό Υλικό Εκπαίδευσης Εκπαιδευτών ΣΕΚ. Τόμος ΙΙ. Αθήνα: ΕΚΕΠΙΣ.	14 σελίδες
		Κουτούζης, Μ (2003). Εκπαιδευτικές τεχνικές στο θεματικό πεδίο «οικονομία - διοίκηση». Εκπαιδευτικό Υλικό Εκπαίδευσης Εκπαιδευτών ΣΕΚ. Τόμος ΙΙ. Αθήνα: ΕΚΕΠΙΣ.	20 σελίδες
		Λιντζέρης, Π. (2003). Εκπαιδευτικές τεχνικές στο θεματικό πεδίο «επαγγέλματα τεχνικά & μεταφορών». Εκπαιδευτικό Υλικό Εκπαίδευσης Εκπαιδευτών ΣΕΚ. Τόμος ΙΙ. Αθήνα: ΕΚΕΠΙΣ.	18 σελίδες
		Λιοναράκης, Α. (2003). Εκπαιδευτικές τεχνικές στο θεματικό πεδίο «μέσα μαζικής ενημέρωσης». Εκπαιδευτικό Υλικό Εκπαίδευσης Εκπαιδευτών ΣΕΚ. Τόμος ΙΙ. Αθήνα: ΕΚΕΠΙΣ.	8 σελίδες
		Γκιάσος, Γ. (2003) Εκπαιδευτικές τεχνικές στο θεματικό πεδίο «αθλητισμός». Εκπαιδευτικό Υλικό Εκπαίδευσης Εκπαιδευτών ΣΕΚ. Τόμος ΙΙ. Αθήνα: ΕΚΕΠΙΣ.	10 σελίδες
		Τσάρτας, Π. (2003) Εκπαιδευτικές τεχνικές στο θεματικό πεδίο «τουρισμός». Εκπαιδευτικό Υλικό Εκπαίδευσης Εκπαιδευτών ΣΕΚ. Τόμος ΙΙ. Αθήνα: ΕΚΕΠΙΣ.	18 σελίδες
		Κουλαουζίδης, Γ. (2003) Εκπαιδευτικές τεχνικές στο θεματικό πεδίο «περιβάλλον». Εκπαιδευτικό Υλικό Εκπαίδευσης Εκπαιδευτών ΣΕΚ. Τόμος ΙΙ. Αθήνα: ΕΚΕΠΙΣ.	18 σελίδες
		Κουτσονίκος, Γ. (2003) Εκπαιδευτικές τεχνικές στο θεματικό πεδίο «πληροφορική». Εκπαιδευτικό Υλικό Εκπαίδευσης Εκπαιδευτών ΣΕΚ. Τόμος ΙΙ. Αθήνα: ΕΚΕΠΙΣ.	33 σελίδες

		Μαυρογιώργος, Γ. (2003) Εκπαιδευτικές τεχνικές στο θεματικό πεδίο «παιδαγωγικά επαγγέλματα». Εκπαιδευτικό Υλικό Εκπαίδευσης Εκπαιδευτών ΣΕΚ. Τόμος II. Αθήνα: ΕΚΕΠΙΣ.	11 σελίδες
Υποσπόνδυλος 3.2	Βασικό εκπαιδευτικό υλικό	Πολέμη-Τοδούλου, Μ. (2003). Κεφάλαιο 10: Αξιοποίηση της διεργασίας της ομάδας στην εκπαίδευση ενηλίκων. Εκπαιδευτικό Υλικό Εκπαίδευσης Εκπαιδευτών ΣΕΚ. Τόμος III. Αθήνα: ΕΚΕΠΙΣ (ειδικότερα οι ενότητες 5, 7 & 9) .	20 σελίδες
Υποσπόνδυλος 3.3	Βασικό εκπαιδευτικό υλικό	Βαλάκας, Γ. (2003). Κεφάλαιο 6: Εκπαιδευτικά μέσα και εκπαιδευτικός χώρος. Εκπαιδευτικό Υλικό Εκπαίδευσης Εκπαιδευτών ΣΕΚ. Τόμος III. Αθήνα: ΕΚΕΠΙΣ.	44 σελίδες
	Εναλλακτικό εκπαιδευτικό υλικό	Τσιμπουκλή, Α & Φίλιπς, Ν. (2010). Εποπτικά μέσα και εκπαιδευτικός χώρος (κεφάλαιο 3.4). Εκπαιδευτικό Υλικό Εκπαίδευσης Εκπαιδευτών. Αθήνα: Γενική Γραμματεία Δια Βίου Μάθησης.	27 σελίδες
Υποσπόνδυλος 3.4	Βασικό εκπαιδευτικό υλικό	Μαυρογιώργος, Γ. (2003). Κεφάλαιο 11: Αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου. Εκπαιδευτικό Υλικό Εκπαίδευσης Εκπαιδευτών ΣΕΚ. Τόμος III. Αθήνα: ΕΚΕΠΙΣ.	34 σελίδες
		Μαυρογιώργος, Γ. (2003). Κεφάλαιο 12: Ο ρόλος του νέου εκπαιδευτή ενηλίκων. Εκπαιδευτικό Υλικό Εκπαίδευσης Εκπαιδευτών ΣΕΚ. Τόμος III. Αθήνα: ΕΚΕΠΙΣ.	18 σελίδες
		Τσιμπουκλή, Α & Φίλιπς, Ν. (2010). Η σημασία της διαρκούς αυτοαξιολόγησης του εκπαιδευτή και του εκπαιδευτικού έργου (κεφάλαιο 4.5). Εκπαιδευτικό Υλικό Εκπαίδευσης Εκπαιδευτών. Αθήνα: Γενική Γραμματεία Δια Βίου Μάθησης.	9 σελίδες

ΣΕΛΙΔΕΣ ΜΕΛΕΤΗΣ ΑΝΑ ΥΠΟΣΠΟΝΔΥΛΟ

Υποσπόνδυλος	Σελίδες μελέτης βασικού υλικού	Σελίδες μελέτης εναλλακτικού υλικού	Σελίδες μελέτης υλικού κατά περίπτωση (προαιρετικά)
1.1	76	76	
1.2	83	83	10
1.3	20	20	4
1.4	15	15	
1.5	29	23	
2.1	39	17	
2.2	30	30	
2.3	119	119	
2.4	20	20	
2.5	45	45	14 – 22*
3.1	45	45	8 – 33 **
3.2	20	20	
3.3	44	27	
3.4	61	61	
ΣΥΝΟΛΟ	646	601	

* Ο αριθμός των σελίδων διαφοροποιείται **ανάλογα με την ευπαθή ομάδα** που ο κάθε εκπαιδευτής ενηλίκων επιλέγει να μελετήσει.

** Ο αριθμός των σελίδων διαφοροποιείται **ανάλογα με το θεματικό πεδίο** που ο κάθε εκπαιδευτής ενηλίκων επιλέγει να μελετήσει.